

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ การวิจัยเชิงปริมาณ และวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการศึกษา และเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการ วิจัยตามลำดับขั้นตอนดังนี้

- ๓.๑ รูปแบบการวิจัย
- ๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ และวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการศึกษา และเก็บรวบรวมข้อมูล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ตามหลักอิทธิบาท ๔ เพื่อศึกษาความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ โดยผู้วิจัยได้กำหนดเนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย ๔ ด้าน ดังนี้

๑. องค์ประกอบด้านพื้นที่
๒. องค์ประกอบด้านการจัดการ
๓. องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการ
๔. องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ และวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการศึกษา และเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาเรื่องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ โดยผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

๑. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือจำนวนประชาชนที่มีอายุ ๑๘ ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ตาม สถิติทะเบียนราษฎร ณ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ จำนวนทั้งหมด ๔๐๐ คน ที่อาศัยอยู่เฉพาะในเขตเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา ๒ ตำบล ๑๖ หมู่บ้าน ๒๗ ชุมชน โดยคำนวณจากสูตรของทาโร ยามาเน (Taro Yamane) ใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบ่งชั้นภูมิ (Proportional Stratified Random Sampling)

๒. การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามมาตรฐานทางสถิติจากขนาดประชากรคำนวณ ดังนี้

ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร

$$\text{สูตรทาโรยามาเน สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ค่าความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง (0.05)

แทนค่าสูตร

$$\begin{aligned} n &= \frac{N}{1+N(e)^2} \\ &= \frac{11,162}{1 + 11,162 * (0.05)^2} \\ &= \frac{11,162}{27.91} \\ &= 399.92 \quad = 400 \end{aligned}$$

หลังจากได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๔๐๐ ราย ผู้วิจัยได้นำมาเทียบสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากรโดยวิธีสุ่มแบบชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) จำแนกประชากรออกเป็นกลุ่มๆ ซึ่งแบ่งออกเป็นหมู่บ้าน ตำบลอินทิล จำนวน ๑๐ หมู่บ้าน และตำบลช่อแล ๖ หมู่บ้าน โดยมีวิธีการเทียบสัดส่วน และแจก

แบบสอบถามจากประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปีขึ้นไป เกษตรกร นักเรียน ผู้ประกอบการการค้า และการท่องเที่ยว ดังตาราง

$$\text{สูตร} = \frac{\text{จำนวนประชากร} \times \text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

ตารางที่ ๓.๑ จำนวนประชากร ตำบลอินทขิล จำนวน ๑๐ หมู่บ้าน ประกอบด้วย

ลำดับ	บ้าน	หมู่ที่	ประชากร(คน)	กลุ่มตัวอย่าง(คน)
๑	ป่าจี้	๑	๘๑๙	๓๐
๒	วังแดง	๒	๖๔๘	๒๓
๓	หัวดง	๓	๒๖๖	๑๐
๔	ม่วงคำ	๔	๖๙๕	๒๕
๕	ท่าตันปุย	๕	๒๖๕	๑๐
๖	หางดง	๖	๔๘๐	๑๗
๗	บ้านปง	๗	๑,๘๐๕	๖๕
๘	บ้านเด่น	๘	๖๑๗	๒๒
๙	หนองออน	๑๐	๘๑๘	๒๙
๑๐	สันป่าตอง	๑๑	๙๒๒	๓๓
รวม			๗,๓๓๕	๒๖๔

ตารางที่ ๓.๒ จำนวนประชากร ตำบลช่อแล จำนวน ๖ หมู่บ้าน ประกอบด้วย

ลำดับ	บ้าน	หมู่ที่	ประชากร(คน)	กลุ่มตัวอย่าง(คน)
๑	ช่อแล	๑	๑,๗๔๙	๖๓
๒	สันป่าสัก	๒	๕๕๓	๑๙
๓	วังดิน	๓	๒๐๙	๗
๔	ป่าไผ่	๔	๒๖๖	๑๐
๕	บ้านใหม่	๕	๗๒๐	๒๖
๖	หนองบัว	๖	๓๓๐	๑๑
รวม			๓,๘๒๗	๑๓๖

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ คือ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา อำเภอมะแม่ง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งแบบสอบถามออกเป็น ๑ ชุด ๓ ตอน คือสอบถามประชาชน ดังนี้

๑. แบบสอบถามสำหรับประชาชนแบ่งออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (checklists) มีจำนวน ๔ ข้อได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา อำเภอมะแม่ง จังหวัดเชียงใหม่ มี ๔ ด้านดังนี้ ๑. องค์ประกอบด้านพื้นที่ ๒. องค์ประกอบด้านการจัดการ ๓. องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการ ๔. องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ๕ ระดับคือมากที่สุดมากปานกลางน้อยและน้อยที่สุดโดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

๕	หมายความว่า	มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศมากที่สุด
๔	หมายความว่า	มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศมาก
๓	หมายความว่า	มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศปานกลาง
๒	หมายความว่า	มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน้อย
๑	หมายความว่า	มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (opened end questionnaire) สามารถเพิ่มเติมข้อเสนอแนะในด้านความคิดเห็นการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา ปรับปรุงเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนางานด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบปลายเปิดให้เลือกตอบโดยเสรีจำนวน ๔ ข้อ

แบบสัมภาษณ์การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศตามหลักอิทธิบาท ๔ ของเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา อำเภอมะแม่ง จังหวัดเชียงใหม่ โดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน ๑๒ ท่าน ได้แก่

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน ๑๒ ท่าน ได้แก่

๑.ตัวแทนพระสงฆ์ จำนวน ๒ รูป

๑. พระครูโสภิตพัฒนโชติ

๒.พระครูปิยสีลธัช

๒.ข้าราชการฝ่ายการเมือง จำนวน ๒ ท่าน

๓. นายจรัส ไชยยา

๔. นายประพันธ์ ชัยอินตา

๓.ข้าราชการฝ่ายประจำ จำนวน ๑ ท่าน

๕. นายชาติรี กันทะวี

๔.สมาชิกสภาเทศบาล จำนวน ๒ ท่าน

๖. นางพยอม มณีรักษ์

๗. นายอินคำ พองสมุทร

๕.ตัวแทนประชาชน จำนวน ๒ ท่าน

๘. นางดวงนภา อินคำ

๙. นางจันทร์แสง พิทักษ์

๑๐. นายสงวน ไชยสุวรรณ

๑๑. นายสมเกียรติ มณีรักษ์

๑๒. นางสาวอรรณนิศา พิทักษ์

๒. การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

๓.๔.๑ การหาคุณภาพของเครื่องมือกระทำโดยนำแบบสอบถามนำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ
ตรวจสอบปรับปรุงแก้ไข จำนวน ๕ ท่านได้แก่

๑. พระครูภาวนาโสภิต,วิ.,ดร ตำแหน่ง อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

๒. พระมหาไกรสร โชติปัญโญ ตำแหน่ง อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

๓. พระปริณญา จิตตโร ตำแหน่ง อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่

๔. ดร.สามารถ บุญรัตน์ ตำแหน่ง อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

๕. ผศ.ดร.เสน่ห์ ใจสิทธิ์ ตำแหน่ง อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัยวิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

๓.๔.๒ นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
ข้อที่บกพร่องตามผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ

๓.๔.๓ เมื่อปรับปรุง ตรวจสอบ แก้ไขแบบสอบถามทั้ง ๒ ฉบับ ตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิ
เสนอแนะและนำไปจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

๓.๔.๔ จัดพิมพ์แบบสอบถาม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๑) คณะผู้วิจัยติดต่อ/และประสานงาน เพื่อขออนุญาต เก็บรวบรวมข้อมูล
เพื่อทำโครงการวิจัย กับผู้บริหารสูงสุดของเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา

๒) นำหนังสือเสนอต่อผู้บริหารเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา ให้ความเห็นชอบในการแจก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

๓) ขอความร่วมมือจากประชาชนตอบแบบสอบถามจำนวน ๔๐๐ ชุด โดยผู้วิจัย
เก็บรวบรวมด้วยตนเอง

แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของแต่ละข้อ (Index of Item
Objective Congruence : IOC) ได้ค่า IOC มากกว่า ๐.๕ ขึ้นไปทุกข้อ

หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการนำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไป
ทดลองใช้กับประชากร ที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๐ คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
โดยวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)
ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับแบบสอบถามการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลเมืองเมืองแกน
พัฒนา เท่ากับ ๐.๘๓๓ จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้วนำแบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูล
กับกลุ่มตัวอย่างจริงต่อไป

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูล ดังนี้

๓.๔.๑ การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม

๑. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากโครงการหลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เพื่อเรียนนายกเทศมนตรีเมืองเมืองแกนพัฒนา ขออนุญาตเข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูล
ในเขตเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

๒. ขอความร่วมมือประชาชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาล
เมืองเมืองแกนพัฒนา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวนประชาชนทั้งหมด ๔๐๐ คน

๓. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลต่อไป

๓.๔.๒ การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ตามขั้นตอน ดังนี้

๑.ขอหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงนายกเทศมนตรีเมืองเมืองแกนพัฒนา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์

๒.นำแบบสัมภาษณ์เชิงลึกไปทำการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ได้แก่

๑. พระครูโสภิตพัฒนโชติ	เจ้าคณะตำบลช่อแล เจ้าอาวาสวัดช่อและพระงาม
๒. พระครูปิยสีลธัช	เจ้าคณะตำบลอินทิล๒ เจ้าอาวาสวัดบ้านปง
๓. นายจรัส ไชยยา	นายกเทศมนตรีเมืองเมืองแกนพัฒนา
๔. นายประพันธ์ ชัยอินตา	รองนายกเทศมนตรีเมืองเมืองแกนพัฒนา
๕. นายชาติรี กันทะวี	รองปลัดเทศบาล
๖. นางพยอม มณีรักษ์	สมาชิกสภาเทศบาล เขต๒
๗. นายเกียรติศักดิ์ ช่อเจริญ	สมาชิกสภาเทศบาล เขต๓
๘. นางดวงนภา อินคำ	ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา
๙. นางจันทร์แสง พิทักษ์	ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา
๑๐. นายสงวน ไชยสุวรรณ	ประธานผู้สูงอายุ เขต ๑
๑๑. นายสมเกียรติ มณีรักษ์	ประธานผู้สูงอายุ เขต ๒
๑๒. นางสาวอรรณนิศา พิทักษ์	ประธานกลุ่มกองทุนหมู่บ้านเขต ๓

๓. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท (Content Analysis Techniques)

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

๓.๕.๑ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไป ของกลุ่มตัวอย่างและพรรณนาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่

(Frequency),.ค่าร้อยละ (Percentage),.ค่าเฉลี่ย.(Mean).และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard Deviation)

๕.) เกณฑ์การพิจารณาค่าเฉลี่ยดังนี้

ช่วงค่าเฉลี่ย	การแปลความหมาย
๔.๕๑ – ๕.๐๐	ระดับความคิดเห็นกำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ มากที่สุด
๓.๕๑ – ๔.๕๐	ระดับความคิดเห็นกำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ มาก
๒.๕๑ – ๓.๕๐	ระดับความคิดเห็นกำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ ปานกลาง
๑.๕๑ – ๒.๕๐	ระดับความคิดเห็นกำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ น้อย
๑.๐๐ – ๑.๕๐	ระดับความคิดเห็นกำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ น้อยที่สุด ^๑

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นคำถามปลายเปิด วิเคราะห์โดยการเขียนเป็นความเรียง และจัดกลุ่มโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา(Content Analysis Technique)

๓.๕.๒ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ (In-Depth.Interview) ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท (Content Analysis Techniques)

^๑ชูศรี วงศ์รัตนะ, เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (กรุงเทพมหานคร :เทพเนรมิตร, ๒๕๔๑), หน้า ๗๕.